

ВПЛИВ НАУКОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА ФОРМУВАННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

*Маюк А.А., Національний університет цивільного захисту України
НК – Гонтаренко Л.О., канд. псих. наук, доцент*

Актуальність теми: В епоху інформаційних технологій і соціальних мереж питання популяризації науки набуває особливої гостроти. Молодь, як найбільш активна частина суспільства в цифровому просторі, відіграє ключову роль у цьому процесі. Ця тема дозволяє розглянути проблему з різних сторін, включаючи соціологічний, психологічний та технологічний аспекти. Вона дозволяє не лише підвищити рівень наукової грамотності населення, а й стимулювати інтерес до наукової діяльності серед молоді. Результати дослідження можуть бути використані для розробки ефективних стратегій популяризації науки в Україні.

Мета: Проаналізувати сучасний стан наукових комунікацій у формуванні ментального здоров'я громадянського суспільства в Україні, визначити основні соціокультурні виклики та оцінити їх роль.

Наукові комунікації – це процес передачі наукової інформації від науковців до широкої аудиторії. Вони відіграють ключову роль у формуванні світогляду, цінностей та поведінки суспільства. Наукові комунікації не лише інформують, але й впливають на психічне здоров'я індивідуумів та суспільства загалом, впливають не тільки на розуміння світу, а й на емоційне благополуччя. Основними каналами наукової комунікації є мас-медіа (телебачення, радіо, газети, журнали), соціальні мережі (Facebook, X, Instagram, YouTube), наукові блоги та веб-сайти, наукові конференції та семінари, а також популяризаторські книги та статті. Ці канали дозволяють донести наукову інформацію до широкого кола людей, сприяючи поширенню знань та підвищенню обізнаності з різних питань.

Дестигматизація психічних захворювань є важливим аспектом наукових комунікацій. Поширення достовірної інформації допомагає розвіяти міфи та стереотипи про психічні захворювання, сприяючи розумінню їхніх причин та проявів. Позитивні приклади людей, які успішно подолали психічні проблеми, можуть надихнути інших і зменшити страх звернення за допомогою. Наукові комунікації також сприяють формуванню більш толерантного ставлення до психічних захворювань у суспільстві, що є важливим кроком до створення інклюзивного середовища для всіх.

Профілактика психічних розладів є важливим напрямком у сфері ментального здоров'я. Наукові дослідження допомагають ідентифікувати фактори, які можуть сприяти розвитку психічних розладів, і поширення цієї інформації дозволяє людям вживати заходів для їх запобігання. Пропаганда здорового способу життя, який включає фізичну активність, збалансоване харчування та достатній сон, також є ефективним засобом профілактики. Надання практичних порад щодо управління стресом, розвитку емоційної інтелігенції та побудови міцних соціальних зв'язків доповнює комплекс заходів, спрямованих на збереження ментального здоров'я.

Підвищення обізнаності про доступні методи лікування психічних розладів є важливим аспектом наукової комунікації. Наукові дослідження дозволяють розповісти про сучасні методи діагностики та лікування різних психічних розладів, допомагаючи людям зробити обґрунтований вибір. Популяризація різних видів терапії, медикаментозного лікування, а також онлайн-ресурсів та мобільних додатків для підтримки ментального здоров'я сприяє зниженню страху перед лікуванням та розширенню доступу до професійної допомоги. Поширення інформації про те, як проходить лікування, допомагає подолати бар'єри, які заважають людям звернутися за допомогою.

Формування психологічної культури суспільства передбачає розвиток емоційної інтелігенції, що дозволяє людям краще розуміти свої емоції та ефективно ними керувати. Наукові комунікації сприяють підвищенню рівня толерантності та інклюзивності в суспільстві, формуючи позитивне ставлення до різноманітності та особливостей кожної людини. Важливим аспектом є формування позитивного ставлення до психологічної допомоги, що сприяє зняттю стигми та заохочує людей звертатися за підтримкою у разі потреби.

Виклики та перспективи розвитку наукових комунікацій у сфері ментального здоров'я пов'язані з поширенням дезінформації, що вимагає критичного ставлення до інформації з різних джерел. Недостатнє фінансування наукових досліджень гальмує розвиток цієї галузі, тому важливо збільшити інвестиції в науку та популяризацію її результатів. Сучасні реалії вимагають розробки нових форматів наукової комунікації, адаптованих до цифрових технологій, таких як соціальні мережі та блоги. Відсутність єдиної стратегії популяризації знань про ментальне здоров'я та недостатня доступність наукової інформації для широкої аудиторії є додатковими викликами, які потребують вирішення.

Висновок: Наукові комунікації відіграють важливу роль у формуванні ментального здоров'я суспільства. Вони сприяють дестигматизації, профілактиці, підвищенню обізнаності та формуванню психологічної культури. Однак, для досягнення

максимального ефекту необхідно подолати існуючі бар'єри та розвивати нові форми наукової комунікації.

Можливі напрямки подальших досліджень: Вплив соціальних мереж на формування ставлення до психічних захворювань. Ефективність різних форматів наукової комунікації в галузі ментального здоров'я. Роль наукових комунікацій у формуванні культури самопомоги. Вплив наукових комунікацій на політику у сфері психічного здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Слабкий Г.О., Миронюк В.І. Качала Л.О. (2017). Система громадського здоров'я: бачення Всесвітньої організації охорони здоров'я. Основні оперативні функції громадського здоров'я та їх зміст, Здоров'я нації. 2017. №3. – 24–31, 365, <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/28921>

2. Bauer, M. W. (2003). Science communication and society. *Nature*, 421(6923), 446–447 (дослідження про те, як суспільство сприймає науку, які фактори впливають на наукову грамотність та довіру до науки)

3. Maibach, E. P., & Slovic, P. (2011). Trust, knowledge, and anti-vaccine attitudes: An integrative review. *Health communication*, 26(6), 535–551 (комунікації в галузі охорони здоров'я, розуміння того, як наукова інформація про здоров'я впливає на поведінку людей.)

УДК 122

ТІЛО І ТІЛЕСНІСТЬ У СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОМУ ДИСКУРСІ

*Мельник К.О., Національний юридичний університет України імені
Ярослава Мудрого
НК – Мелякова Ю.В., канд. філо наук, доцент*

Про актуальність проблеми тілесності свідчить цінність людської індивідуальності в сучасному світі й загострене сприйняття всього, що пов'язане з особистісним самовираженням, у той час як тіло являє собою одну із його форм. Інтерес до тілесності пожвавився на межі ХХ – ХХІ століть і був зумовлений суттєвими змінами у науковій, соціальній, екологічній, економічній та інших сферах буття людини. Проте на перший план ідея тілесності вийшла в умовах сучасної техногенної цивілізації, віртуального простору й онлайн-присутності. Тотальність інформаційного впливу на буття людини робить можливим розгляд феномену тілесності у різних соціокультурних аспектах.